

YLEINEN ALLEKIRJOITUSPROSESSI

Yleinen allekirjoitusprosessi 1PXGEPDFM on allekirjoitettu Turun kaupungin X-Sign - palvelussa. Prosessin tunnus on 7b2f3797-6586-4f0a-82de-8298c5f5f7e5.

ALLEKIRJOITUKSET

Allekirjoittaja	Gherghel Noora
Allekirjoitusaika	08.08.2022 12:23
Allekirjoittaja	PETTERI JÄRVI
Allekirjoitusaika	08.08.2022 12:30

ASIAKIRJAT

Muistio	Lausunto Blombergin huvilan purkamislupahakemuksesta (III-9903-0, Urheilupuisto).pdf
---------	--

Vapaa-aika, museopalvelut

8.8.2022

Dnro 36-2022
(10 03 00)Turun kaupunki
Kaupunkiympäristö, rakennusvalvonta
Maria Paukio**Lausunto Blombergin huvilan purkamislupahakemuksesta (III-9903-0, Urheilupuisto)**

Viite: lausuntopyyntö ePermit-palvelussa 25.7.2022.

Valmistelijat: Tutkija Noora Gherghel, Kulttuuriperintöyksikkö:

Turun rakennusvalvonta on pyytänyt museokeskuksen lausuntoa purkamislupahakemuksesta, joka koskee Urheilupuistossa sijaitsevaa ns. Blombergin huvilaa (PRT 103248832F). Hakemuksessa rakennusta kutsutaan Karikon huvilaksi. Rakennusta pidetään vajaakäyttöisenä, minkä lisäksi siellä on tapahtunut laaja vesivahinko joulukuussa 2021. Vesivahinko oli seurausta öljypolttimen sammumisesta vian vuoksi, mikä johti vesiputkien jäätymiseen. Vauriokohta oli ullakkokerroksessa, joten vuoto kasteli laajalti rakennuksen välipohjaa, väliseiniä ja alapohjaa. Museokeskus sai tiedon rakennuksen tilanteesta purkamislupahakemuksen lausuntopyynnön yhteydessä.

Alueen asemakaava on vuodelta 1996, ja siinä rakennukselle ei ole osoitettu suojelumerkintää. Urheilupuisto sisältyy kuitenkin Turun kaupunkiseudun maakuntakaavassa (4.11.2002) suojeltavaan kokonaisuuteen SR 069: *Teatterin ja virastotalon kokonaisuus Turun kaupungintetteri ja valtion virastotalo (Luukkonen, H. Stenros 1962). Wäinö Aaltosen museo. Urheilupuisto kokonaisuutena.*

Voimassa olevassa yleiskaava 2020:ssä Urheilupuisto sisältyy alueeseen, jolle on osoitettu merkintä ma: *Kulttuurihistoriallisesti, kaupunkikuvallisesti, maisemallisesti tai luonnontilallisesti arvokas alueenosa. Alueella tapahtuvat muutokset tulee tehdä niin, että alueen ominaispiirteitä ei turmella.*

Ehdotuksena esillä olleessa, vielä vahvistamattomassa Turun uudessa yleiskaava 2029:ssä Urheilupuisto on osoitettu arvokkaaksi rakennetun ympäristön kokonaisuudeksi, kohde 1/34: Urheilupuisto. Huvila mainitaan kohdekuvausvaiheessa: *Historiallinen liikuntapuisto, jossa merkittäviä kulttuurihistoriallisia kerrostumia. Tuulimylly, myllärin talo ja leipomo, tanssipaviljonki/painisali, biologinen museo, laululava, sauna, yksi-kaksikerroksinen hirsirunkoinen asuinrakennus.* Merkintää koskee määräys: Arkkitehtonisesti, kulttuurihistoriallisesti ja/tai kaupunki- tai kyläkuvallisesti arvokas rakennetun ympäristön kohde, jonka ominaispiirteet tulee säilyttää. Luvanvaraisista toimenpiteistä tulee kuulla museoviranomaista. Kohteista on luettelo yleiskaavan liitteenä.

Vapaa-aika, museopalvelut

8.8.2022

Dnro 36-2022
(10 03 00)

Lisäksi yleiskaava 2029:n arvokkaiden rakennetun ympäristön kohteiden kartalla on yleismääräys: Kartta noudattaa valmisteluhetkellä käytössä ollutta paikkatietoaineistoa. Luvanvaraisten toimenpiteiden suunnitteluvaiheessa tulee selvittää rakennusinventointien ja suojelupäätösten ajantasaisuus.

Huvilan historia

Rakennus tunnetaan lehtori Blombergin huvilana ja se valmistui vuonna 1922. Voimistelunopettaja August Blomberg (1867–1950) oli yksi Urheilupuiston perustajista ja toimi sen isännöitsijänä alkuvuosista aina 1940-luvulle asti, yli 50 vuoden ajan. Blomberg omisti elämänsä nuorison urheilu- ja voimisteluharrastuksen kehittämiseksi ja opetti voimistelua Svenska Realluceum Åbossa 1890–95, Åbo Svenska Samskolassa 1904–1909 ja Turun suomalaisessa klassisessa lyseossa 1890–1934. 1920-luvun alkupuolelta lähtien hän asui Urheilupuistossa talossaan, joka perimätiedon mukaan siirrettiin Terijoelta. Piirustukset rakennuslupaa varten laati toinen urheilumies, rakennusmestari August Karlsson.

Toinen huomattava hahmo huvilan historiassa on Augustin toinen puoliso Elisabeth (lempinimiltään Lisi, Lisie tai Lizzie) o.s. Nyström (1890–1966). Lisie oli ensimmäisiä tunnettuja naisurheilijoita Suomessa, ”Suomen urheilukuningatar”, joka mainittiin tuloluettelon kärjessä monissa eri lajeissa ja piti nimissään useita Suomen ennätyksiä. Lisie toimi uinninopettajana Turun Urheilunystävissä ja Åbo Simklubbissa ja teki uraa myös näyttelijänä. Lisie muutti Blombergin huvilaan vuonna 1925 ja asui siellä 1960-luvulle saakka, elämänsä loppuun asti.

Rakennusta muutettiin vuonna 1945 Turun kaupungin talorakennusosastolla laadittujen piirustusten mukaan. Kellariin lisättiin pannuhuone ja kaakeliuunit purettiin. Sisätiloihin tehtiin vähäisiä komero- ym. muutoksia.

Viime vuosikymmenet rakennus on toiminut yhdistyskäytössä.

Turun museokeskus, Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo toteaa lausuntonaan seuraavan:

Purkamislupahakemuksen liitteiden perusteella vesivahinkoa seuranneissa tutkimuksissa ja toimenpiteissä ei ole otettu huomioon rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa. Urheilupuisto on maakunnallisesti arvokas rakennettu kokonaisuus, ja Blombergin huvilalla on kiinnostava ja huomionarvoinen osa Urheilupuiston historiassa. Rakennus itsessään on museokeskuksen aiemmissa inventoinneissa katsottu aatehistoriallisesti paikallisesti arvokkaaksi. Museokeskus toteaa tämän lisäksi, että rakennus kytkeytyy Turun ja Suomen urheiluhistoriassa merkittäviin hahmoihin eli sillä on myös henkilöhistoriallista arvoa. Rakennus on Urheilupuiston kontekstissa uniikki.

Museokeskus ei puolla rakennuksen purkamista vaan katsoo, että rakennuksen kunnostamista tulee vielä selvittää. Koska rakennuksella ei ole akuuttia

Vapaa-aika, museopalvelut

8.8.2022

Dnro 36-2022
(10 03 00)

käyttöpainetta, korjaustyöt olisi mahdollista tehdä vaiheittain pidemmän ajan kuluessa keskittyen ensi alkuun vaurioiden etenemisen pysäyttämiseen.

Turun museokeskus
Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo
vastuualuepäällikkö, museopalvelujohtajan varahenkilö Petteri Järvi

Kulttuuriperintöyksikkö
tutkija Noora Gherghel

Tiedoksi: Museovirasto, kirjaamo@museovirasto.fi
Varsinais-Suomen ELY-keskus, Ympäristö ja luonnonvarat /
Alueidenkäytön yksikkö, kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi
Varsinais-Suomen liitto, kirjaamo@varsinais-suomi.fi